ChristenUnie SGP Heerde

# Begrotingsraad 6 november 2023

## Inleiding

We bespreken vandaag de begroting 2024 met programmabegroting 2024 - 2027. Uit de documenten die het college ons voorlegt blijkt dat financieel vooruitkijken tot en met 2027 vrijwel onmogelijk is. De onzekerheden nemen toe en cijfers vliegen alle kanten op. Meerdere keren hebben we met het college gesproken over 'ravijnjaren' en hoe hierop al dan niet te anticiperen. Ook de VNG houdt zich hiermee bezig en we zijn inmiddels zover dat we als gemeente Heerde adviezen krijgen om 'de diepe dalen van het ravijn', maar even 'diepe dalen' te laten. In feite onbegrijpelijk. Terugkijkend op de bijdragen van onze fractie in de afgelopen jaren ontdekten we een refrein. Bij de algemene beschouwingen in het voorjaar klinkt telkens: "Maar als we naar de meicirculaire kijken…". En bij de bespreking van de begroting is het zinnetje net iets anders: "Maar als we naar de septembercirculaire kijken…". De boodschap is telkens hetzelfde. Links en rechts wordt er 'gerepareerd' door de rijksoverheid en wijzigen de geldbedragen en daarmee het perspectief over meerdere jaren. Het brengt onze fractie bij een grotere en belangrijkere vraag: "Waarom zitten we hier?". Voor ons geldt dat we hier zitten om 'Samen leven, samen wonen en samen werken' te optimaliseren voor onze inwoners. Ja, dat is de titel van het coalitieakkoord. Dan gaat het voor 2024 over concrete plannen met het geld dat daarbij hoort. Voor de periode 2025-2027 gaat het over plannen op langere termijn en het bestendigen van wat goed is. Onze kinderen en kleinkinderen willen ook leven, wonen en werken in een mooi Heerde. Laten we daarom vooruitkijken en bij plannen die we maken en beslissingen die we vandaag nemen dát perspectief voor ogen houden.

En het refrein kan ook dit jaar herhaald worden: "Gelukkig hebben we de septembercirculaire nog". Neemt niet weg dat we het beleid van het college ondersteunen om een taakstellende bezuiniging van €200.000,- te realiseren. Mét de oproep erbij: "Houd het vizier gericht op onze Heerder samenleving als geheel. Voor onze inwoners nu en voor onze kinderen en kleinkinderen, de inwoners straks." Dus afblijven van de hoekstenen van onze sociaal-maatschappelijke gemeenschap die Heerde is.

We staan aan de vooravond van landelijke verkiezingen. Niet alleen de financiële cijfers van onze gemeente 'schieten alle kanten op'. Ook de stem van de kiezer lijkt alle kanten op te vliegen. Als fractie van de ChristenUnie|SGP Heerde sluiten we graag aan bij de titels van de verkiezingsprogramma's van onze partijen: 'Woord houden' en 'Nieuwe verbondenheid'. Daar mag u ons vandaag en in de toekomst op aanspreken.

## Samen leven

Juist dat 'perspectief over generaties heen' is voor ons van groot belang als het gaat over 'samen leven'. Dat betekent blijvende aandacht voor de uitvoering van de RES die we met elkaar hebben opgesteld. En wat is dat soms ingewikkeld. We denken aan de onmogelijkheid om windmolens langs de A50 te plaatsen vanwege de wespendief. We hopen dat hier oplossingen voor komen. We merken hoe moeizaam bijvoorbeeld 'zon op land' tot stand komt binnen onze gemeente. We hopen nog steeds 'verrast' te worden door kleinschalige projecten waarvoor een gezond draagvlak is gevonden. En ja, wat mooi dat 'zon op dak' de afgelopen jaren binnen onze gemeente zo is gegroeid.

In het accountantsrapport staat welke onderwerpen specifiek onderzocht gaan worden. We ondersteunen de onderwerpen 'armoedebeleid' en 'Oekraïense vluchtelingen' van harte.

Het geldbedrag voor de uitvoering van de jeugdzorg binnen onze gemeente Heerde gaat wijzigen. We zien dat dit als 'pro-memorie' post is opgenomen. Dat vinden we altijd een spannende. Welke kant gaat dat op? In onze inleiding spraken we over 'hoekstenen van onze sociaal-maatschappelijke gemeenschap'. In Heerde zorgen we dat de jeugdzorg laagdrempelig en in belangrijke mate als voorliggende voorziening is ingericht. We waarderen het snelle anticiperen van het college en verwachten van het college bij de algemene beschouwingen in het voorjaar van 2024 een concretisering van deze p.m.-post jeugdzorg.

Een andere interpretatie van het SGP-verkiezingsthema: 'Woord houden'. Als raad hebben we het college meerdere keren opgeroepen om aandacht te hebben voor groen en wellicht ook blauw, natuur en water, bij de centrumontwikkeling van Heerde. Er liggen diverse moties van ons als raad. Tegelijk ligt daar nog geen geld bij. Kijkend naar de verwachte realisatie 2023 en de begroting 2024 zit daar onzes inziens ruimte om dat geld in een voorziening te parkeren. Als CU|SGP pleiten we voor een centrum waar groene verbindingen aanwezig zijn. Een 'versteend' centrum is niet passend in Heerde. Onze bosrijke omgeving en het schitterende Van Meurspark laten dit zien. Vanuit dat park moet het toch mogelijk zijn om 'het groen' het centrum in te trekken. Denkend aan Heerde zien we sprengen en beken. Mede gelet op hittestress in onze steden en centra pleiten we voor het onderzoeken van mogelijkheden om iets te doen met water. In de voorbereiding naar dit debat hebben we gezocht naar een concreet bedrag. We willen 'woord houden' en niet zomaar wat gaan roepen. Daarom voor nu via een post 'pro memorie', maar met de opdracht aan het college om dit te concretiseren richting de voorjaarsnota 2024. We willen we het onderwerp 'vergroening centrum Heerde' nadrukkelijk op de agenda van het college en in de begroting hebben. Daarom een amendement op de voorliggende begroting, met als dictum:

> *"De raad besluit de programmabegroting 2024-2027 als volgt te wijzigen: er wordt een bestemmingsreserve 'uitvoering moties 2023-07, 2023-13 en 2023-14 (centrumontwikkeling)' ingesteld ter hoogte van 'PM'."*

## Samen wonen

Samen wonen doen we als Heerdenaren in het mooie Heerde. Mét onze Oekraïners. Landelijk praat en praat men over de opvang van vluchtelingen en migranten. Kabinetten vallen erover. We gaan die discussie vanavond niet voeren. Laten we wél voor ogen houden dat we spreken over mensen. We zien hoe 'wonen' een worsteling oplevert voor onze gemeente. Laten we de moed niet opgeven en blijven zoeken naar passende oplossingen. Dat kunnen we in Heerde.

Dat we het kunnen heeft het college laten zien in de hoeveelheid woningen die 'op stapel' staan. We zijn er gepast trots op. We zien een college dat hier hard aan werkt en door weerstanden heen het goede zoekt voor het algemeen belang van Heerde. Voor onze kinderen en kleinkinderen. We zien een college dat actief samenwerkt met woningbouwcorporaties. Ga daarmee door en nu de markttoets van de baan is, ga verder met Triada om te kijken naar mogelijkheden juist ook met woningen voor de midden huur.

## Samen werken

Als het gaat over 'samen werken', dan moet ons van het hart dat we merken dat volop participeren en meedoen in Regio Stedendriehoek én de Kop van de Veluwe zeer veel van ons als gemeente

vraagt. Het roept bij ons soms de vraag op of dit op langere termijn wel haalbaar blijft. We horen graag van het college hoe zij dit ervaren en zien.

Het blijft ons steken dat we 'nadeelgemeente' zijn en te maken hebben met een structurele korting, omdat we een kleine gemeente zijn. Er is en wordt veel ingezet op samenwerken, juist met omliggende gemeenten. In plaats van 'beloning' voelt deze korting als 'straf'. We weten dat het college hier niet veel aan kan veranderen. Raadsleden, laten we onze invloed in provincie en landelijke overheid blijvend gebruiken om ook op deze niveaus van besturen het goede voor Heerde te zoeken en te bereiken.

Samen werken doen we als raad ook met u als college. Soms is het zomaar een zinnetje wat opvalt. Citaat uit de inleiding van de begroting: *"Ondertussen werken we in 2024 verder aan het concreet maken van de bouwplannen voor Bovenkamp 3 en Hulsbergerlanden, starten we met de uitvoering van de Van Meurshof, ontwikkelen we Stip verder ten dienste van adequate zorg aan onze inwoners, werken we intensief samen met Lucrato aan het aan het werk helpen van mensen die geen werk hebben of begeleiding nodig hebben om een nieuwe uitdaging te vinden en zetten we in op het verduurzamen van vastgoed."* We maken een compliment. Wat gebeurt er veel.

We zien hoe in onze kernen inwoners meedenken en meewerken aan het verder ontwikkelen van Heerde. We juichen dat toe. Ook in Veessen hebben inwoners zich georganiseerd en van de Dorpsraad in Wapenveld zien we mooie ideeën langskomen. Van idee naar plan vraagt om verdere uitwerking en concretisering. Gaat het college dit qua uitvoering redden met wat in de begroting is meegenomen? Wat zou het mooi zijn als het jaar 2026, Heerde 850 jaar, het 'samen leven, wonen en werken' een impuls kan geven. En uiteraard niet wachten tot 2026, maar in 2023 en 2024 vérder gaan met de ontwikkeling van onze gemeente.

## Afsluiting

We realiseren ons dat de samenleving niet maakbaar is. Vol vertrouwen gaan we aan de slag met college en raad. Geen maakbare samenleving, waar zoek je dan je bron? Terug naar de twee titels van het verkiezingsprogramma van ChristenUnie en SGP. We doen dat in 'nieuwe verbondenheid'. Mét elkaar binnen de samenleving. In omzien naar elkaar. En we willen 'woord houden'. Als betrouwbare lokale overheid. En ja, voor ons heeft het de diepere betekenis dat we trouw willen zijn en blijven aan het richtsnoer voor het leven, de Bijbel, het Woord van God.